

Myfyrio ar flwyddyn gyntaf y prosiect Cyfranogiad Plant mewn Ysgolion (CPiS), sy'n cael ei ariannu gan Y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol am dair blynedd

A ninnau ar drothwy ail hanner ein prosiect tair blynedd sy'n cael ei ariannu gan y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol, rwyf wedi bod yn myfyrio ar ein taith hyd yma, yn fy rôl fel arweinydd prosiect. Mae'r nosweithiau hwyr iawn a gafodd eu treulio'n gweithio ar y cais yn ystod gaeaf a gwanwyn 2022 yn teimlo fel amser maith yn ôl! Fel y Prif Ymchwilydd, buan iawn nes i sylweddoli'n gyflym nad yw'r sgiliau sydd eu hangen i arwain cais yn llwyddiannus yr un peth â'r sgiliau sydd eu hangen i reoli ac arwain prosiect ar raddfa fawr. Rwyf wedi uwchsgilio'n gyflym, gan ymgodymu â phrosesau'r prifysgolion ar draws sefydliadau wrth ddod o hyd i adnoddau a chryfder nad oeddwn i'n gwybod oedd gen i. Rwy'n ffodus iawn o gael cefnogaeth gyson gan dîm mor golegaid!

Fel tîm, rydym wedi cyflawni llawer dros yr 16 mis diwethaf; mae tîm Pecyn Gwaith Un (Dr Alison Murphy, [yr Athro Jane Williams](#), a [Dr Jennie Clement](#)) wedi cynnal dadansoddiad polisi trylwyr o'r cyd-destun polisi mewn perthynas â hawliau cyfranogol plant yng Nghymru. Mae'r newidiadau addawol dros yr 20 mlynedd diwethaf yn rhywbeth i'w groesawu, ond mae'r dadansoddiad hwn yn dangos bod gwaith i'w wneud o hyd ynghylch *sut* y gellir trosi hawliau cyfranogol i gyd-destun ystafelloedd dosbarth ysgolion cynradd. Er bod gan sefydliadau hyfforddi athrawon ledled Cymru ymrwymiad i hawliau cyfranogol plant, mae data arolwg o becyn gwaith un yn dangos y byddan nhw hefyd yn hoffi cael cefnogaeth gyda 'sut' i adrodd bod hwn yn faes y mae angen ei ddatblygu ar draws y ddarpariaeth addysg gychwynnol i athrawon. Cafodd y canfyddiadau hyn eu cyflwyno yn ein digwyddiad blynyddol llwyddiannus cyntaf, ac rydym wedi llwyddo i ddatblygu ein rhwydwaith drwy ein [gwefan](#) a gyda phresenoldeb ar [cyfryngau cymdeithasol](#) (gyda chefnogaeth Georgia Fee).

Ar hyn o bryd, mae gennyf ddwy rôl; rwy'n brif ymchwilydd sy'n gyfrifol am reoli'r prosiect cyffredinol, ac rwyf hefyd yn gyfrifol am arwain ein hail becyn gwaith. Mae Pecyn Gwaith Dau yn cynnwys gweithio gydag athrawon ledled Cymru i archwilio addysgeg gyfranogol drwy lens Reggio Emilia fel sbardun i'r ymarfer presennol. Yn ystod trafodaethau a gefnogir gan ymgynghorydd artistig ([Debi Keyte-Hartland](#)), rydym wedi bod yn cydgynhyrchu syniadau allweddol ynghylch addysgeg gyfranogol a 'llais plant', gan amlygu galluogwyr a rhwystrau i ymarfer. Rwy'n teimlo ymdeimlad dwys o gyfrifoldeb moesegol i'n cyd-gyfranogwyr ac rwy'n gwybod ein bod, ar adegau, yn ansefydlogi eu ffordd o feddwl. Rwy'n cydnabod bod hwn yn aml yn lle anghyfforddus iawn i fod, ond mae hefyd o bosib yn rhan naturiol o'r broses wrth fyfyrio'n feirniadol ar

ein repertoires addysgegol ein hunain. Mewn cymunedau maes, mae sicrhau bod pawb yn parchu ei gilydd yn ganolog i'n ffordd o weithio, ac mae hyn yn cymryd amser a llawer o adnoddau. Mae ein cymdeithion ymchwil ([Louisa Roberts](#), [Jacui Lewis](#), a [Patrizio De Rossi](#)) wedi bod yn allweddol yn y maes hwn, gyda sawl taith ar draws De a Gogledd Cymru. Mae'r teimlad hwn o ddiffyg cydbwysedd hefyd yn uniaethu â sut rwyf weithiau'n teimlo am fy rôl fel arweinydd prosiect, ac mae natur gydadeiladol yr ail becyn gwaith yn golygu nad wyf bob amser yn sicr o gyfeiriad y rhan hon o'r prosiect, felly rwyf wedi gorfod dod yn fwy cyfforddus gyda bod yn anghyfforddus!

Gan ddefnyddio egwyddorion ymchwil gweithredu cyfranogol, mae cyfranogwyr ar hyn o bryd yn ymgysylltu â phrosiectau ymchwil gyda phlant yn eu lleoliadau, sy'n canolbwyntio ar sut mae plant yn deall ac yn profi addysgeg gyfranogol eu hunain. Mae athrawon yn addasu amgylcheddau cynllunio a dysgu, gan fyfyrion ar ystyr 'llais plant'. Ar hyn o bryd, maent yn ymweld â lleoliadau i siarad â phlant am y broses ac yn gofyn iddyn nhw beth yr hoffent ei ddweud wrth athrawon ledled Cymru am sut y gellir rhoi eu hawliau ar waith. Bydd hyn wedyn yn cael ei fwydo i Becyn Gwaith Tri dan arweiniad [Jane Waters-Davies](#), lle byddwn yn cynnal ymchwil wyneb yn wyneb gydag addysgwyr ac athrawon dan hyfforddiant i nodi sut mae hawliau cyfranogol plant yn cael eu haddysgu a'u harchwilio mewn partneriaethau hyfforddi athrawon yng Nghymru.

Mae ein bwrdd cynghori plant yn cefnogi ein gwaith yn y maes hwn, gyda'r nod o ehangu llais plant a'r effaith maen ei gael arnyn nhw, drwy lens cynhwysiant, gan siapio'r ymchwil gyfranogol ar y cyd.

Fel tîm, rydym wedi datblygu dull gweithredu sy'n fwy hamddenol, yn ogystal ag addasu ein cynlluniau yn ôl yr angen, gan alluogi'r broses i 'lifo' yn ystod yr hyn sy'n aml yn rhan ailadroddol o'r prosiect. Nawr, rydym wedi dod yn fwy cyfforddus gydag addysgeg araf, gan ddod yn fwy o 'farathon' ac yn llai o 'sbrint' (Clark, 2023), lle mae myfyrion yn ofyniad pwysig gyda llawer o le ar gyfer cyd-fyfyrion a chwestiynu (Bath, 2012; Maldonado-Ruiz et al, 2021; Rinaldi, 2021). Fel tîm, rydym yn parhau i ystyried cwestiynau mawr am y broses, fel pryd mae cydgynhyrchu yn golygu cydgynhyrchu, gan fynd i'r afael â thensiynau prosiect sydd â chyfyngiad amser (ac adnoddau) yn y pen draw. Mae gennym ni ugain mis cyffrous arall o'n blaenau, felly cadwch lygad!

Os hoffech chi wybod mwy am ein prosiect ac ymuno â'n rhwydwaith, gallwch wneud hynny [yma](#).

Llyfryddiaeth

Bath, C., 2012. 'I can't read it; I don't know': young children's participation in the pedagogical documentation of English early childhood education and care settings. *International Journal of Early Years Education*, 20(2), tt.190-201.

Clark, A., 2023. Slow knowledge and the unhurried child: Time for slow pedagogies in early childhood education. *Routledge*. <https://doi.org/10.4324/9780367854539>.

Rinaldi, C., 2021. Mewn trafodaeth â Reggio Emilia: Listening, researching and learning. *Routledge*. <https://doi.org/10.4324/9780367854539>.

Maldonado-Ruiz, G., Soto Gómez, E. 2021. Researching WITH Children's Actions: Stimulating practical thinking through pedagogical documentation in Initial Teacher Training. ECER 2021. Cymdeithas Ymchwil Addysgol Ewrop, Genefa, 2-3 Medi. EERA [ar-lein]. Ar gael o: <https://eera.ecer.de/ecer-programmes/conference/26/contribution/50166>.